

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

A STUDY OF THE NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING A MASTER'S DEGREE PROGRAM IN EDUCATIONAL INNOVATION AND TECHNOLOGY IN ONLINE TEACHING FORMAT

ดำรง อ่อนเฉลียว¹, ดวงพร ธรรมะ²

มหาวิทยาลัยบูรพา

Damras Onchawiang¹, Duangporn Thamma²

Burapha University

Corresponding Author E-mail : onchawiank@gmail.com¹, duangporn@go.buu.ac.th²

(Received : February 3, 2026; Edit : February 16, 2026; accepted : February 19, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ 2) เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 17 ท่าน ได้มาโดยความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล 2) บุคคลทั่วไปที่สนใจทำแบบสอบถาม ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 422 คน โดยความสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แนวคำถามปลายเปิดสำหรับสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา 2) แบบสอบถามความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 3) ดัชนีความต้องการจำเป็น(PNImodified) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น(PNImodified)เท่ากับ 0.42 2) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ พบ 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) เป้าหมายของหลักสูตรหลักสูตรควรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะเชิงลึกด้านนวัตกรรม โดยเฉพาะรายวิชาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัล 2) สมรรถนะหลักที่ผู้เรียนพึงมีควรออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมการออกแบบ พัฒนา และประเมิน นวัตกรรมการเรียนรู้ 3) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรใช้รูปแบบผสมผสาน(Hybrid) 4) การวิจัยและการสร้างองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรควรส่งเสริม การวิจัยเชิงนวัตกรรม 5) หลักสูตรควรบูรณาการประเด็นความเป็นพลเมืองดิจิทัลและจริยธรรมดิจิทัล 6) การเชื่อมโยงกับบริบทการทำงานจริง

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น, การศึกษามหาบัณฑิต, นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา, รูปแบบออนไลน์

Abstract

The purposes of this research were 1) examine the priority needs for developing a Master of Education program in Innovation and Educational Technology delivered through an online learning mode, and 2) propose curriculum development guidelines that respond to learners' needs in the digital era. A mixed-methods research design was employed. The participants consisted of 17 experts in educational technology selected through voluntary participation and 422 individuals from the general public selected through simple random sampling. Research instruments included open-ended interview protocols and a needs assessment questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the modified Priority Needs Index (PNI_{modified}). The research results found that: 1) The overall priority needs for developing the online Master's degree curriculum in Innovation and Educational Technology were at a high level, with a PNI_{modified} value of 0.43 2) The proposed curriculum development guidelines comprised six key components: (1) curriculum goals emphasizing the development of graduates with advanced competencies in educational innovation; Especially the course on digital innovation skills. (2) core competencies focusing on the design, development, and evaluation of learning innovations; (3) instructional delivery adopting a blended or hybrid learning approach; (4) research and knowledge creation promoting innovation-oriented research; (5) integration of digital citizenship and digital ethics; and (6) alignment with authentic professional and workplace contexts.

Keyword : Needs Assessment, Master's Degree Studies, Educational Innovation and Technology, OnlineFormat

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเราอยู่ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตจนเกิดเป็น "สังคมดิจิทัล" (Digital Society) และ "พลเมืองดิจิทัล" (Digital Citizen) การศึกษาความต้องการจำเป็นจึงช่วยให้หลักสูตรสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ และรองรับการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกแพลตฟอร์ม การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไม่อาจยึดติดกับรูปแบบเดิม การพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา จำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับโลกยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่กลายเป็นวิถีปกติใหม่ (New Normal) ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จาก

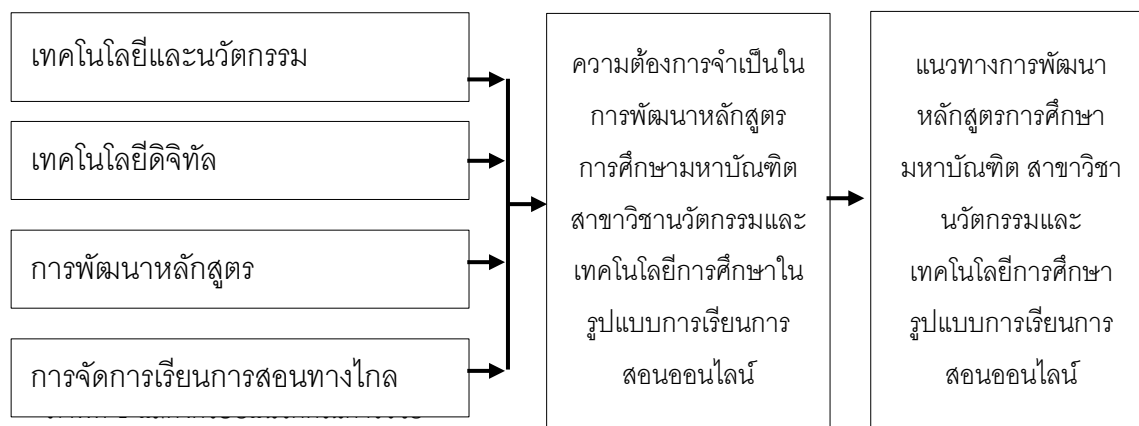
การศึกษา ผูกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงาน (ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) จึงจำเป็นต้องศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว เพื่อให้ตอบโจทย์ทั้งทางวิชาการและการปฏิบัติในโลกแห่งการทำงาน (UNESCO, 2018) การเกิดพลเมืองดิจิทัล เกิดสังคมดิจิทัล เกิดการเรียนรู้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกแพลตฟอร์มสำหรับทุกคน การจัดการเรียนการสอนในยุค VUCA (VUCA World) การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาวะ VUCA World (ความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความคลุมเครือ) ซึ่งทำให้รูปแบบการเรียนออนไลน์กลายเป็น วิถีปกติใหม่ (New Normal), การศึกษาความต้องการจำเป็นช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรไม่อาจยึดติดกับรูปแบบเดิม ๆ ได้ แต่ต้องปรับเปลี่ยนเป็นห้องเรียนดิจิทัลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Cyber Space) เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน กล่าวคือการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในห้องเรียนประกอบกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นห้องเรียนดิจิทัลพื้นที่ ซึ่งเกิดจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Cyber Space) สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน กล่าวคือเป็นห้องเสมือน การจัดการเรียนการสอนสำหรับ ทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา และทุกแพลตฟอร์ม(platform) เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล (ดาร์ส อ่อน เฉวียง, 2565)การพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้จริงๆ เพื่อให้การเรียนรู้นั้นสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564) ทั้งนี้การจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรและรายวิชา(ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) การศึกษาความต้องการจำเป็นช่วยให้ผู้ออกแบบหลักสูตรทราบถึงทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะการใช้ระบบ ระบบจัดการการเรียนรู้ (Learning Management System : LMS) หรือเครื่องมือสร้างสื่อสมัยใหม่เช่นแคนวา (Canva) , ซอฟต์แวร์สำหรับการสร้างสื่อการสอนออนไลน์แบบ อินเทอร์แอคทีฟ (Articulate Storyline) การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่ทันสมัยอย่างปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI)เพื่อการศึกษา เทคโนโลยีการเสริมข้อมูลดิจิทัลเสริม(ซ้อนทับ)บนโลกจริงผ่านอุปกรณ์ (Augmented Reality :AR) และเทคโนโลยีที่สร้างสภาพแวดล้อมจำลองเสมือน(Virtual Reality : VR) เป็นต้นการศึกษาความต้องการจำเป็น เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญเพื่อให้หลักสูตรนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนใน รูปแบบออนไลน์ มีความทันสมัย ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน และสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ใช้งานได้จริงในยุคดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลจากทั้ง ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตรให้ทันสมัย ผลการศึกษาพบว่าควรให้ความสำคัญกับ ทักษะดิจิทัลสมัยใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ความเป็นจริงเสมือน (VR) และการใช้ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการยึด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบโจทย์ความท้าทายทั้งทางวิชาการและการปฏิบัติในโลกแห่งการทำงานในยุคดิจิทัลได้อย่างแท้จริง ผลจากการศึกษาจะนำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนาที่ช่วยให้การเรียนการสอนออนไลน์สามารถตอบสนองต่อความท้าทายในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้จึงทำหน้าที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานในการสร้างมาตรฐานใหม่สำหรับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้น การเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และมีประสิทธิภาพตามสภาวะการณ์ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาระบบ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านเทคโนโลยีการศึกษา

2.1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาในปี พ.ศ.2568 จำนวน 484,154 คนโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งได้มาด้วยความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูลโดยกำหนดขนาดกลุ่มประชากรตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาระบบ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านเทคโนโลยีการศึกษา กำหนดวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก จำนวน 17 ท่าน ได้มาโดยการการเจาะจง และความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล

2.2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สนใจเข้าเรียนกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ จำนวน 422 คน จากการสุ่มตามตารางยามาเน่และความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล วิธีการได้มาโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) จากกลุ่มประชากร 484,154 คน เป็นภูมิภาค 6 ภูมิภาคดังนี้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ จากนั้นใช้การสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Sampling)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาครั้งนี้ทั้งสิ้น 10 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 – เดือนมิถุนายน 2568

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

2. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจาก แบบสอบถาม และ ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ประเด็นต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้สอนในโรงเรียนนักเรียนนายสิบตำรวจประเด็นต่อไปนี้

- 1.1.1 เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- 1.1.2 การจัดการเรียนการสอนทางไกล
- 1.1.3 เทคโนโลยีดิจิทัล
- 1.1.4 การพัฒนาหลักสูตร
- 1.1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำมาพัฒนากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล วิจัย

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ผู้วิจัยศึกษาหลักและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัยดังนี้

2.1.1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

2.2.2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรม และ เทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับปัจจุบัน และความคาดหวัง จำนวนทั้งสิ้น 38 ข้อรายการ โดยจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวผู้เรียน

ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านสิ่งสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

2.2.1 ผู้วิจัยเสนอแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (validity) โดยวิธี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of item objective congruence : IOC) โดยใช้แบบประเมิน ความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์และรับข้อเสนอแนะ พบว่าค่าความสอดคล้องรวมอยู่ระหว่าง 0.67 – 1 และมีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86

2.2.2 ผู้วิจัยเสนอแบบสอบถามความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (validity) โดยวิธี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of item objective congruence : IOC) โดยใช้แบบประเมิน ความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์และรับข้อเสนอแนะ พบว่าค่าความสอดคล้องรวมอยู่ระหว่าง 0.67 – 1 และมีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บข้อมูลวิจัย

3.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การพัฒนาระบบ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านเทคโนโลยีการศึกษา, และผู้สอนในสาขาวิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 17 ท่าน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร และการใช้ เทคโนโลยีในการเรียนการสอนออนไลน์

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการโดยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สนใจเข้าเรียนกับหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ จำนวน 422 คน โดยใช้ Google Form เข้าถึงได้จาก <https://forms.gle/eu6fgZAS3GBbWuvi9>

ตารางที่ 1 แสดงผลการสังเคราะห์ความต้องการจำเป็นต่อหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา (รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น PNI Modified ผู้วิจัยนำเสนอตาราง ตารางที่ 2 แสดงผลการการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น PNI Modified

ข้อ ที่	ข้อรายการ	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่ คาดหวัง (I)		PNI modified (I-D)/D	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
		Mean	S.D.	Mean	S.D.		
	ด้านตัวผู้เรียน						1
1	ความสนใจระดับปริญญาโท สาขานวัตกรรมและ เทคโนโลยีการศึกษา	4.28	0.86	3.28	1.28	0.40	
2	ความสามารถด้านการพัฒนาวัตกรรมการศึกษา	4.21	0.82	2.76	1.03	0.55	
3	เป้าหมายด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและ เทคโนโลยีการศึกษาของท่าน	4.07	0.96	2.84	1.13	0.50	
4	เป้าหมายด้านการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการ พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.09	1.06	2.69	1.1	0.57	
	เฉลี่ย	4.16	0.93	2.89	1.14	0.51	
	ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา						2

5	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.03	0.95	3.07	1.08	0.43
6	จำนวนหน่วยกิตวิชาบังคับ ในหลักสูตรสาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.12	0.97	3.07	1.1	0.44
7	จำนวนหน่วยกิตวิชาเลือก ในหลักสูตรสาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.01	0.9	3.07	1.87	0.43
8	รายวิชาในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.2	0.88	2.93	1.02	0.49
9	รายวิชาในหลักสูตรนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา มีความทันสมัย	4.02	1.01	2.99	0.9	0.45
10	รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพียงพอสำหรับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.01	0.97	3.07	1.05	0.43
11	รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพียงพอสำหรับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.03	0.95	3.07	1.08	0.43
12	รายวิชาในหลักสูตรมีความสมบูรณ์เพียงพอต่อการ ใช้ประโยชน์ เฉลี่ย	4.12	0.97	3.07	1.1	0.44
	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.07	0.95	3.03	1.17	0.45
13	ความเหมาะสมของวิธีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท รูปแบบออนไลน์	4.14	0.77	3.07	0.93	0.44
14	การจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาโท รูปแบบออนไลน์ส่งเสริมให้เกิดความใฝ่รู้	4.21	0.74	3.05	0.9	0.45
15	การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท รูปแบบออนไลน์ส่งเสริมให้เกิดความคิดในเชิงวิเคราะห์วิจารณ์	4.41	0.73	3.07	0.93	0.47
16	การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท รูปแบบออนไลน์ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ	4.45	0.58	3.05	0.9	0.48
17	การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท รูปแบบออนไลน์ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีคุณค่า	4.04	0.76	3.02	0.91	0.44
18	การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท รูปแบบออนไลน์ เหมาะสมต่อการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในยุคปัจจุบัน	4.07	0.74	3.05	0.9	0.44
19	มีกิจกรรมเสริมวิชาการ เช่น การสัมมนาวิชาการ การประชุมวิชาการ หรือการศึกษาดูงาน เป็นต้น	4.04	0.87	3.12	0.91	0.42
20	มีการสร้างเครือข่ายวิชาการกับสถาบันอื่นนอกมหาวิทยาลัย เฉลี่ย	4.14	0.73	3.12	0.9	0.43
	ด้านผู้สอน	4.19	0.74	3.07	0.91	0.43
21	ผู้สอนเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการ	4.23	0.72	3.12	0.8	4.23
22	ผู้สอนเป็นผู้มีคุณวุฒิเหมาะสม	4.28	0.69	3.03	0.8	4.28
23	ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียน	4.34	0.68	3.43	0.79	4.34

3

5

	การสอนออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม					
24	ผู้สอนสามารถถ่ายทอดวิชาการความรู้ให้กับนิสิต รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้เข้าใจ	4.51	0.69	3.43	0.79	4.51
25	ผู้สอนให้คำปรึกษารูปแบบออนไลน์ได้เหมาะสม	4.30	0.67	3.15	0.73	4.30
26	ผู้สอนมอบหมายงาน และกำหนดส่งงานรูปแบบ ออนไลน์อย่างเหมาะสม	4.23	0.62	3.047	0.89	4.23
27	ผู้สอนออกแบบและจัดการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ รูปแบบออนไลน์อย่างเหมาะสม	4.51	0.69	3.42	0.79	4.51
	เฉลี่ย	4.51	0.69	3.42	0.79	0.39
	ด้านสิ่งสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน					4
28	การจัดการเกี่ยวกับทะเบียนนิสิตมีความเหมาะสม	4.2	0.79	3.42	0.89	0.36
29	มีการดำเนินการด้านธุรการที่เหมาะสม	4.19	0.8	3.43	0.85	0.36
30	ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมี ความเหมาะสม	4.1	0.79	3.01	0.98	0.45
31	ความไหลลื่นและต่อเนื่องของระบบคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต	4.08	0.77	3.25	0.85	0.39
32	มีแพลตฟอร์มสำหรับการสื่อสาร และการจัดการ เรียนการสอนออนไลน์	4.2	0.73	3.04	0.85	0.45
33	มีพื้นที่สำหรับการอัปโหลดเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งงานเพียงพอ	4.27	0.68	3.23	0.89	0.41
34	มีสิ่งสนับสนุนเกี่ยวกับซอฟต์แวร์	4.24	0.72	3.18	0.91	0.42
35	มีสิ่งสนับสนุนเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.27	0.72	3.16	0.92	0.43
36	มีสิ่งสนับสนุนฐานข้อมูลทางวิชาการของ มหาวิทยาลัย	4.25	0.74	3.1	0.89	0.44
	เฉลี่ย	4.20	0.75	3.20	0.89	0.41
	เฉลี่ย				0.42	แรงดัน

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การวิเคราะห์จากค่า PNI modified ในภาพรวมพบว่า
ความต้องการจำเป็นสูงสุดสามอันดับแรก ดังนี้ 1) ด้านตัวผู้เรียน มีค่า PNI modified เท่ากับ 0.51 2) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา
รายวิชา มีค่า PNI modified เท่ากับ 0.45 และ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนค่า PNI modified เท่ากับ 0.43 ในภาพรวมมีค่า PNI
modified เท่ากับ 0.42 อยู่ในระดับความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

ผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยี
การศึกษาในรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.42

2) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา รูปแบบการเรียน
การสอนออนไลน์ 6 องค์ประกอบ รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เป้าหมายของหลักสูตรหลักสูตรควมมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะเชิงลึกด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาเป็น
ผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กรหรือสถานศึกษาเป็นเครื่องมืออาชีพหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ ออกแบบ
และจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีได้จริง

2.2 สมรรถนะหลักที่ผู้เรียนพึงมีควรออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมการออกแบบ พัฒนา และประเมิน นวัตกรรม
การเรียนรู้ (เช่น AI, Learning Analytics, VR/AR) การเลือกใช้เทคโนโลยีเชิงกลยุทธ์และการบริหารจัดการเทคโนโลยีในระดับ

สถานศึกษา การใช้สื่อและเครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรใช้รูปแบบผสมผสาน(Hybrid) ที่มีความยืดหยุ่นสูง เหมาะกับครูและผู้บริหารที่ทำงานประจำเน้น Active Learning, การเรียนรู้จากกรณีศึกษา และประสบการณ์จริงมุ่งการลงมือปฏิบัติและการสร้าง ผลงานที่นำไปใช้ได้จริง

2.4 การวิจัยและการสร้างองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรควรส่งเสริม การวิจัยเชิงนวัตกรรม และ Design-Based Research เชื่อมโยงการวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอน การบริหาร และนโยบายการศึกษาสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานในระดับชาติและนานาชาติ

2.5 หลักสูตรควรบูรณาการประเด็นความเป็นพลเมืองดิจิทัลและจริยธรรมดิจิทัล กฎหมาย นโยบาย และการรู้เท่าทันสื่อความปลอดภัยข้อมูล ธรรมชาติดิจิทัล ความรับผิดชอบต่อสังคม การเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีแก่ผู้เรียน และทักษะชีวิต (Life Skills) นั่นคือ สมรรถนะทางจิตสังคมและความสามารถในการปรับตัวเชิงบวก

2.6 การเชื่อมโยงกับบริบทการทำงานจริง ควรออกแบบหลักสูตรให้สร้างเครือข่ายวิชาการและชุมชนการเรียนรู้ระดับดิจิทัลเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ภาครัฐ เอกชน และเครือข่ายวิชาชีพ ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาห้องเรียนหรือสถานศึกษาของตนได้โดยตรง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต(Lifelong Learning)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อการวิจัยครั้งนี้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษาในรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ผลการวิจัยได้ค้นพบประเด็นพิจารณา ดังนี้ ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ในการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเท่ากับ 0.42 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรในระดับค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในด้านสมรรถนะทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่ยืดหยุ่น และการเชื่อมโยงกับบริบทการทำงานจริง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ กับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความต้องการจำเป็นต่อหลักสูตร สอดคล้องกันคือ สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการเชื่อมโยงกับบริบทการทำงาน และมีจุดที่ต่างกันคือ รูปแบบการเรียนการสอน และการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ กล่าวคือผู้ทรงคุณวุฒิอาจเน้น "มาตรฐาน" แต่ผู้เรียนเน้น "ความสะดวก" ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ(Kaufman, 1998) ที่เสนอว่าการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสำคัญในการลดช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนและสังคม เมื่อพิจารณาในมิติของสมรรถนะหลัก ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนต้องการพัฒนาทักษะด้านการออกแบบ พัฒนา และประเมินนวัตกรรมการเรียนรู้ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI), Learning Analytics และเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR/AR) ซึ่งสอดคล้องกับกรอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาของ UNESCO (2018) ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างยั่งยืน รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Redecker, 2017) ที่ระบุว่าการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องเน้นสมรรถนะด้านการสร้างสื่อดิจิทัล การใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการออกแบบประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทสังคมดิจิทัลและความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ซึ่งสามารถอภิปรายเชื่อมโยงกับงานวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1) มุ่งกำหนด เป้าหมายของหลักสูตรให้ผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะเชิงลึกด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทการทำงาน (ณรงค์ สงวนคำ, 2562) รวมทั้งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2564 ที่กำหนดให้หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาต้องพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะทางวิชาชีพอย่างสมดุล (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564)

2) การกำหนดสมรรถนะหลักด้านการออกแบบและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น AI และสื่อดิจิทัลขั้นสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา แก้วจรรยา และคณะ (2562) ที่ศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของครูไทย และพบว่า ทักษะการออกแบบสื่อ การเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และการประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมออนไลน์ เป็นสมรรถนะที่ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน3) การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และแบบผสมผสาน กล่าวคือการการใช้รูปแบบออนไลน์(Online) และ เฝียหน้า (Onsite) ประกอบกัน ทำให้มีความยืดหยุ่นสูง เน้น Active

Learning และการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง และการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงประจักษ์ของ วราภรณ์ ขาติเชียว (2563) ซึ่งศึกษาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในระดับอุดมศึกษา และพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทำงานกลุ่ม และสร้างผลงานจริง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Learning) และการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการคิดขั้นสูงของผู้เรียน (นนทลี พรธาดาวิทย์, 2559) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Means et al. (2014) ที่พบว่าการเรียนรู้แบบออนไลน์และแบบผสมผสานสามารถให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ หากมีการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง4) การวิจัยเชิงนวัตกรรมและ Design-Based Research (DBR) เพื่อเชื่อมโยงการวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Reeves (2006) ที่เสนอว่า DBR เป็นแนวทางการวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา เนื่องจากสามารถแก้ปัญหาเชิงปฏิบัติในบริบทจริง และสร้างองค์ความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง รวมถึงสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาการศึกษาของไทยที่มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา5) การบูรณาการ ความเป็นพลเมืองดิจิทัล จริยธรรมดิจิทัล ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับแนวคิด Digital Citizenship ของ Ribble (2011) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวิมล ร่องวาณิช (2558) ที่ชี้ให้เห็นว่าการวิจัยทางการศึกษาที่มีคุณภาพควรเชื่อมโยงกับปัญหาจริงในบริบทการเรียนการสอน และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนานวัตกรรมหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานได้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีแก่ผู้เรียนและสังคม

6) การออกแบบหลักสูตรที่ เชื่อมโยงกับบริบทการทำงานจริง และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้พัฒนาห้องเรียนหรือสถานศึกษาของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม (ประเวศ วะสี, 2557) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลธิดา ศรีสุข (2562) ซึ่งที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์สำหรับครู พบว่า หลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้กับสถานศึกษาของตนเองโดยตรง ช่วยเพิ่มทั้งแรงจูงใจในการเรียนรู้และการนำความรู้ไปใช้จริงหลังจบการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ทั้งนี้ควรทำการพัฒนาหลักสูตรควรยึดหลัก “Learner-Centered Design” โดยเปิดให้ผู้เรียนร่วมออกแบบหลักสูตร

1.2 ควรนำบทสรุปและข้อเสนอแนะต่างๆ ควรนำบทสรุปและข้อเสนอแนะต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายและพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

1.3 เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ การวัดและการประเมินผลการเรียนควรเป็นการประเมินที่มีความหลากหลายและมีการสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง

1.4 ควรมีการขยายผลในให้กับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

1.5 ควรมีการเสนอ "โมดูล" หรือ "รายวิชาใหม่" ที่หลักสูตรตรอนไลน์ควรมี เช่น รายวิชาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัล, และการใช้ปัญญาประดิษฐ์(AI.) ในการวิจัย และรายวิชาการสร้างโลกเสมือนเพื่อการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรต้องให้ความสำคัญกับการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยเพื่อรองรับการเรียนการสอนออนไลน์ในสาขาอื่นที่มีลักษณะของสาขาที่แตกต่างออกไป

2.2 ควรวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ทำให้เกิด แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ดังภาพ

ภาพประกอบที่ 2 แสดงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ สงวนคำ. (2562). **การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดำรงส อ่อนเฉวียง. (2565). **รายวิชาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ (Uses of Digital Technology for Online Instruction)** [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://mooc.buu.ac.th/courses/course-v1:BUU+EDU001+2022/about>
- นนทลี พรธาดาวิทย์. (2559). **การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอดดูเคชั่น
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2552). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- นนทลี พรธาดาวิทย์. (2559). **การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอดดูเคชั่น
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2552). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2565 (2565, 13 พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 273 ง. หน้า 16-18.
- ประเวศ วะสี. (2557). **การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง**. สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2560). **การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 40(4), 1–14.
- วรารณ ชาติเขียว. (2563). **การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคดิจิทัลสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา**. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, 15(2), 45–60.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2564**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา.
- Gagné, R. M., Briggs, L. J., & Wager, W. W. (1992). **Principles of instructional design** (4th ed.). Harcourt Brace Jovanovich.
- Kaufman, R. (1998). **Strategic thinking: A guide to identifying and solving problems**. Human Resource Development Press.
- Means, B., Bakia, M., & Murphy, R. (2014). **Learning online: What research tells us about whether, when and how**. Routledge.
- Reeves, T. C. (2006). **Design research from a technology perspective**. In J. van den Akker, K. Gravemeijer, S. McKenney, & N. Nieveen (Eds.), *Educational design research* (pp. 52–66). Routledge.
- Redecker, C., 2017. **European framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu** (No. JRC107466). Joint Research Centre (Seville site).
- Ribble, M. (2011). **Digital citizenship in education**. International Society for Technology in Education.
- UNESCO. (2018). **ICT competency framework for teachers (Version 3)**. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.